

University of Groningen

Inherited cardiomyopathies

Tintelen, Johannes Peter van

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2008

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Tintelen, J. P. V. (2008). *Inherited cardiomyopathies*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dat dit proefschrift hier ligt, heeft te maken met het feit dat werkelijk heel veel mensen zich uitermate hebben ingespannen om de diverse studies die in dit proefschrift zijn beschreven, tot stand te brengen. Hierbij gaat het natuurlijk niet alleen om de meer dan 400 uitgebreid in kaart gebrachte patiënten en 64 verschillende medeauteurs. Allereerst zou ik mijn promotoren willen bedanken:

Prof. dr. Hofstra, beste Robert. Jouw motiverende en bij tijd en wijle sussende en woorden zijn aan mij goed besteed. Bovendien blijkt jouw altruïsme uit jouw uiteindelijke auteursposities bij de diverse artikelen. Mijn oprechte dank, het heeft de totstandkoming van dit proefschrift in het soms ingewikkelde krachtenspel goed verder geholpen.

Prof. dr. van Veldhuisen, beste Dirk Jan. Dit type promovendus, medisch specialist, met een eigen agenda inclusief gezinsleven, verhuizing en verbouwingen, was even wennen. Jouw enthousiasme en waar nodig faciliterende acties hebben daar echter niet onder geleden. Hartelijk dank hiervoor.

Mijn copromotor en cardiogenetica sparringpartner, dr. Maarten van den Berg. Min of meer tot elkaar veroordeeld door mijn komst naar Groningen, maar het bleek een samenwerking die goed heeft uitgepakt. Jouw hulp, steun en adviezen de afgelopen jaren zijn zeer waardevol geweest. Het filosoferen op de maandagochtenden of vrijdagmiddagen heeft al menig effect gesorteerd. Dank en op naar de volgende festiviteit.

De leden van de leescommissie wil ik hartelijk danken voor de tijd en aandacht die zij gestoken hebben in het beoordelen van dit werk:

Prof. dr. A.A.M. Wilde, beste Arthur, we hebben samen opgetrokken in Utrecht, waarna onze wegen zich scheidden, maar toch ook weer niet. Nederland mag trots zijn op zo'n Champions League ECG-dysmorpholoog in haar midden. Hartelijk dank voor alle keren dat ik gebruik heb mogen maken van jouw expertise en netwerk.

Prof. dr. R.N.W. Hauer, beste Richard, de schrijfsessie in Dallas zal ik niet licht vergeten. Nog nooit is eerste regel van een artikel zo vaak doorgenomen. Een leerzame gebeurtenis, met een voor cardiogenetisch Nederland een belangrijk resultaat. Ik hoop de komende tijd nog veel met jou samen te werken.

Prof. dr. C. Wijmenga, beste Cisca, jouw komst naar Groningen heeft vele dingen in beweging gezet inclusief een verbreding en verdieping van de cardiogenetica. Hier zal de cardiogenetica verder van kunnen profiteren, dank daarvoor.

Prof. J. Towbin, dear Jeff, your role in the field of international cardiogenetics is impressive and the number of your publications easily surpasses the numbers of pages in this thesis. Nonetheless, at our meetings you always gave me the opportunity to discuss our 'unsolved' families or patients with you. Your encouraging remark "Oh, I have seen zillions of those" definitely made me feel that I was consulting the right person. Thank you for your contribution to cardiogenetics, in general, and for assessing this PhD thesis, in particular.

De collega's van de afdeling wil ik hartelijk danken voor de geboden gelegenheid dit proefschrift mogelijk te maken door harder te lopen, dan wel een stap opzij te doen (Mieke!). Dit geldt vooral voor de mensen uit het 'cardiogenetica/bindweefsel team'; Agnes, Anne, Ellen, Erica, Gardien, Jolien, Jorieke, Karin, Karin, Mieke, Rina, Sandra en Wilma. Dank voor jullie geduld en ik zal op 10 juni de SOP 'doorlooptijd correctie brieven eens lezen'. Ook de overige collegae klinisch genetici en arts-assistenten wil ik bedanken: Conny, Corien, Irene, Irma, Jan, Joke, Jorieke, Karin (no. 3), Katelijne, Maran, Mieke, Mirjam, Patrick, Peter, Roel, Rolf en Ton. Het is onmogelijk jullie bijdrage te kwantificeren, maar jullie inspanning om dit mogelijk te maken was groot.

Marthine en Angelique, zoals bij eerdere gelegenheden uitgesproken en door een ieder beaamd, is het werk zonder jullie half zo leuk. Bovendien zijn jullie gewoon heel erg goed. Hartelijk dank daarvoor en ik hoop nog vele jaren met jullie samen te mogen werken.

Prof. dr. Charles Buys wil ik hartelijk danken voor de geboden gelegenheid om dit cardiogenetisch onderzoek op te starten.

Collega's van het DNA lab en de research, in het bijzonder Frans Gerbens, Jan Jongbloed, Yvonne Vos, Ludolf Boven, Bea Hiemstra, en Marian Kraak. Dank dat jullie weerstand hebben geboden aan mijn verzuchtingen en grillen. Met de soms beperkte mogelijkheden die er waren, hebben jullie je geweldig werk geleverd. Frans, het is erg verdrietig dat we het vervolg op dit project door jouw ziek zijn niet samen kunnen afronden. In de korte tijd dat we samenwerkten heb ik veel bewondering gekregen voor jouw doorzettingsvermogen, met mooie resultaten. Jouw timing is onnavolgbaar, want wie krijgt het nu voor elkaar een subsidieaanvraag twaalf seconden voor de deadline ter plekke te krijgen. Heel veel sterkte, in gedachten ben ik bij je.

De diverse studenten die het DNA lab bezochten en zo een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek: Hilga, Mariska, Pietie, bedankt!

Marian Bakker van Eurocat heeft geweldig geholpen met de statistiek.

(Oud-) Collega's van de afdelingen cardiologie en kindercardiologie, in het bijzonder Isabelle van Gelder, Ans Wiesfeld, Margreet Bink, Gertie Beaufort, Freek van den Heuvel en Gideon du Marchie Sarvaas. Jullie staan in de frontlijn van de cardiogenetica en zijn dus onze ogen en oren. Jullie oplettendheid en kritische geest zijn voor mij zeer waardevol. Ik ben ervan overtuigd dat we in de toekomst nog veel mooie zaken gaan ontdekken.

Collega's uit het AMC, in het bijzonder Irene van Langen, Nynke Hofman, Yigal Pinto, Eline Nannenbergh en Imke Christiaans. Ik kan me niet herinneren ooit vergeefs een beroep op jullie te hebben gedaan. De overzeese intercollegiale bijeenkomsten zijn steeds bijzonder. Dat we nog lang zo mogen samenwerken.

Collega's uit Utrecht, Jasper van der Smagt en Moniek Cox. Niets was jullie teveel om mij per kerende e-mail van data voor dit proefschrift te voorzien. Ik hoop de komende tijd dat voor jullie terug te kunnen doen.

Chantal Conrath; in de vroege vrijdagavonden tijdens de uitloop van de poli cardiogenetica in Utrecht kwamen we tot de stelling dat je beter een ARVC mutatie zou kunnen hebben dan verkouden te zijn. De afgelopen tijd bleek het wel een laag penetrante aandoening, maar deze stelling heb ik toch niet durven opnemen.

Gerard Pasterkamp; in de collegebanken, waar ik je overigens zelden of nooit aantrof, was je al onnavolgbaar. Met grote bewondering en respect volg ik jouw carrière en ik wil je danken voor jouw niet aflatende belangstelling en stimulatie. Als ik ooit iets kan bijdragen om jouw naam in Nature te laten verschijnen, dan ben ik daar gaarne toe bereid.

Eric Hennekam, dank voor de vele kwartierstaten en de lijst met vele duizenden Noord-Nederlandse voorouders die jij hebt gemaakt en die zeer waardevol zijn gebleken.

Jackie Senior, jouw correcties van mijn Engelstalig gestoethaspel hebben menig artikel op een hoger niveau gebracht. Hartelijk dank hiervoor.

Collega's van de moleculaire diagnostiek in den lande en in het bijzonder: Zahir Bhuiyan, Hennie Bikker, Roselie Jongbloed, Arthur van den Wijngaard, Marcel Mannens, Marc Entius en Marcel Nelen. De prettige samenwerking en het uitwisselen van gegevens maken dat zowel de research als de patiëntenzorg veel aan kwaliteit winnen.

Middelbare schoolvrienden, Andries, Jurriën, Wouter en Evert-Jan: we zien elkaar weinig; neemt niet weg dat ik me altijd bijzonder bij jullie op mijn gemak voel. Het schrijven van boeken is de hobby van de lichter JFC 1982, alleen een AKO-nominatie voor dit boek zit er niet in. Wouter, over elf dagen

jouw promotie. Tja, toch wat later, maar jij weet als geen ander dat als een slag verloren is, de oorlog zeker nog te winnen is. Chapeau.

Raki vrienden uit Glimmen, en in het bijzonder Geert, Leon en Pieter-Jelle. Dank dat jullie mij elke dinsdagavond in de gelegenheid stellen jullie alle hoeken van het veld te laten zien.

Wouter Eikelenboom dank ik omdat hij mij in mijn jonge jaren in liet zien dat je met enige aanleg en met veel doorzettingsvermogen in het volleybalveld olympische kampioenen kunt passeren. Dit bleek ook van toepassing buiten de 162m² van het veld.

De paranimfen, Theo Hoorntje en Peter van den Akker wil ik danken voor hun steun op deze voor mij belangrijke dag.

Lieve ouders, dank voor de kansen en de veilige omgeving die jullie mij hebben gegeven. Lieve familie en tante Jennie in het bijzonder: dank voor de ondersteuning en belangstelling tijdens (en na) mijn studie.

Zwagers (n=6), schoonzussen en schoonmoeder: dank voor jullie niet-aflatende belangstelling en waarschuwing vooral op te schieten omdat anders de volgende generatie mij voor zou zijn. Nu het boek af is, zal ik een ander verhaal moeten hebben om niet op jullie verjaardagen te verschijnen. Dat wordt lastig vrees ik.

Lieve kinderen; Jenneke, Amke en Tries. Voor jullie was deze 'promovatie' een bedenkelijk project. 'Je wordt er toch niet beter van?!' heb ik geregeld gehoord. Ik wil jullie bedanken voor de tips ('papa, je kunt een tabel ook zo en zo maken'; 'papa, je kunt op de computer letters ook een andere kleur geven, dat zou veel leuker zijn'). Ik realiseer mij dat er wat in te halen valt.

Lieve Claudia, we hebben veel meer woorden aan dit proefschrift besteed dan er uiteindelijk in zijn gekomen. Dit schijnt niet ongevoel te zijn naar ik mij heb laten vertellen. Neemt niet weg dat het voor jou nog meer een opgave was dan voor mij en dat woorden tekort schieten om jou hiervoor te bedanken.

